

Wortelduizendpoot

Scutigereella immaculata

Er komen meerdere soorten wortelduizendpoot voor in Nederland. Wortelduizendpoten kunnen 3 à 4 jaar oud worden. De soort *Scutigereella immaculata* vormt vaak een plaag in kassen.

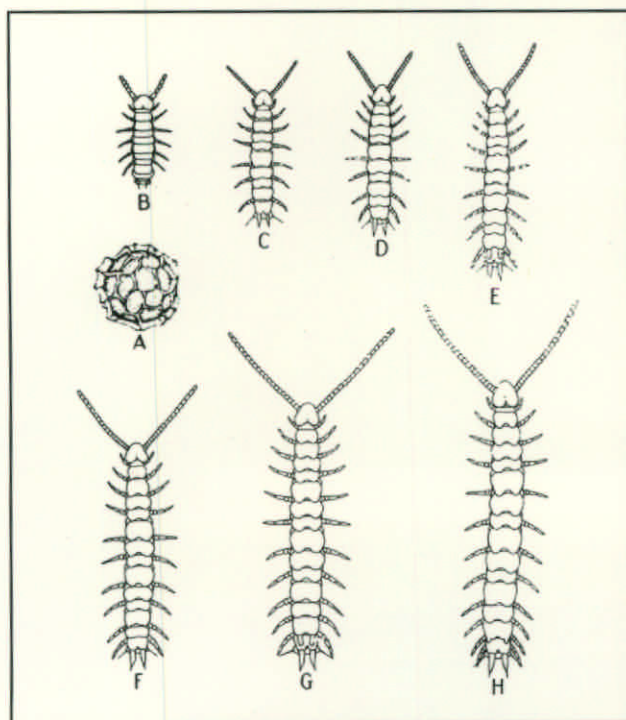
Herkenning

- eieren zijn circa 0,5 mm groot; wit en later geelbruin; bolrond, met gegroefd en/of pukkelig oppervlakte
- een nimfe is een soort larvenstadium; net uit ei zijn nimfen 0,75-1,5 mm groot, deze lijken al wat op volwassenen; het jongste nimfenstadium heeft 12 poten (6 paar), per vervelling komen er een paar poten bij
- in volwassen stadium circa 6 tot 10 mm lang en 0,5 tot 0,8 mm dik; wit van kleur; 12 paar poten en 14 segmenten; 2 uitsteeksels aan het achterlijf; 2 antennes op de kop

Volwassen wortelduizendpoot.

Bron: Wageningen UR Glastuinbouw.

Diverse stadia van wortelduizendpoot.

Bron: C.A. Edwards, 'Soil Biology Guide', John Wiley & Sons, Inc, tekening uit 1990.

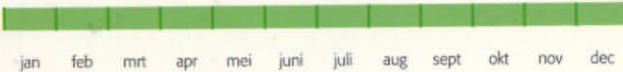
Levenswijze

De gehele levenscyclus van wortelduizendpoot vindt plaats in de grond en bestaat uit: ei - diverse nimfenstadia - volwassen stadium. De eieren worden in groepjes van 5 à 25 stuks in de grond afgezet. Uit het ei komt een nimfe. De wortelduizendpoot heeft 6 nimfenstadia. Een popstadium is bij wortelduizendpoot niet aanwezig.

- De wortelduizendpoot leeft tot enkele decimeters diep in de grond.
- De grond mag voor de wortelduizendpoot niet te nat of te droog zijn.
- Wortelduizendpoten zijn erg gevoelig voor veranderingen in de leefomgeving. Zij spelen hier goed op in door hun beweeglijkheid.
- Bij gevaar en veranderende leefomgeving m.b.t. vocht en temperatuur trekt wortelduizendpoot zich terug tot dieptes van 60 tot 150 cm. Het grondwaterpeil is een barrière.
- Wortelduizendpoot is zelf niet in staat om gangen te graven, maar maakt gebruik van al bestaande scheuren en gangen.
- In principe komt wortelduizendpoot in alle grondsoorten voor, behalve in fijnkorrelige, humusarme zandgrond. Deze grond heeft waarschijnlijk onvoldoende scheuren en gangen. Hoe zwaarder de grond, des te meer problemen optreden.

Periode met schade in het jaar

In kassen kan het hele jaar door schade optreden.

Waardplanten

Wortelduizendpoot is niet gewasgebonden.

Schadebeelden

Voedsel bestaat in eerste instantie uit schimmels, bacteriën, gisten en plantaardige materialen, vooral afgestorven wortelharen. Bij voedselgebrek worden ook levende wortelpunten en wortelharen gegeten. Schade wordt met name kort na het zaaien/planten aangericht en ontstaat vaak op plekken waar de wortelduizendpoot ongestoord zijn gang kan gaan, bijvoorbeeld bij paden of funderingen.

De volgende schadebeelden zijn in diverse gewassen bekend:

- Vraat aan wortelpunten; de wortel reageert daarop met de vorming van nieuwe wortels net boven de beschadigde plek, zo ontstaat een sterk vertakt wortelstelsel.
- Op wortels kunnen lesies (beschadigde plekkjes) ontstaan.
- Grotere wortels kunnen worden uitgehold.
- Door vraat aan de wortels krijgen planten ook last van groeiremming, verwelking en bladvergelting.

Gewasspecifieke symptomen:

- Radijs: oppervlakkige vraat aan jonge knolletjes
- Sla: achterwege blijven van de kropvorming

Wortelkluit van paksoi waarbij duidelijk de bossige wortelgroei te zien is.

Bron: Horti-Consult bv.

Bestrijding

- Hoe droger de grond, hoe minder problemen met wortelduizendpoot.
- Grondbewerking: deze moet diep, zorgvuldig en kerend zijn. Hiermee wordt het gangenstelsel waarvan wortelduizendpoot gebruik maakt, vernietigd. Ook gaat een deel van de eitjes, nimfen en volwassenen dood door de druk en/of doordat het aan de oppervlakte komt te liggen.
- Zorg voor een gesloten grond, dit vormt een barrière voor de wortelduizendpoot.
- Stomen (bij voorkeur met onderdruk): deze bestrijding is vaak niet afdoende omdat een deel van de populatie kan ontsnappen naar de ondergrond of onder funderingen en betonpaden.
- Een beter resultaat geeft drainagestomen, omdat de warmte dan van onder komt en de meeste wortelduizendpooten zo niet meer kunnen ontsnappen.

Door vraat aan de wortels van de sla-planten ontstaat groeiremming.

Bron: Horti-Consult bv.